

رسانه‌های جدید

سیاست

آن معطوف داشته است. مؤلفان برای آن که به ارتباط میان رسانه و سیاست بپردازند، کار بزرگی پیش رو دارند، زیرا محدوده گسترده کارشان باید مدرنیته سیاسی و فرایندهای مؤسس آن را در هیئت‌های مختلف پوشش دهد. کتاب با تعیین چهارچوبهای رسمی ارتباطات سیاسی، به دقت به این مسائل می‌پردازد. و در همین جاست که عناصر اصلی مربوط به فصل مشترک ارتباطات سیاسی در کنار پیامدهای آنها برای شهروندیت مورد بررسی قرار می‌گیرد. بنابراین بحثهای مهمی نظیر ماهیت رهبری سیاسی، گرایش مرکزیت‌ساز احزاب و وجوه جدید حکومت در کنار مباحث گسترده‌تر مربوط به حوزه عمومی و مدرنیته قرار می‌گیرند.

در این کتاب، از زاویه آزادسازی اقتصادی به ماهیت تجاری ساختارهای رسانه‌ای نگاه می‌شود، زیرا این ساختارها نتیجه منطقی ژورنالیسم آبکی مبتنی بر لیبرالیسم اقتصادی، اولویت استراتژی‌های ارتباطی برای دولت و سازمان‌دهی مجدد این استراتژی‌ها برای رسیدن به حد مطلوب با توجه به هدف قرار دادن مخاطب‌اند. این مباحث، ماهیت متغیر سیاست را به واسطه حضور رسانه‌ها نشان می‌دهد و روشن است که مؤلفان کتاب توجه‌شان معطوف

راکش کاوشال*
ترجمه نیگو سرخوش

این کتاب سهم به سزایی در تداوم بحث قدیمی رابطه میان رسانه‌ها و دموکراسی دارد و با تاکید بر نوآوری‌های اخیر تکنولوژیک، بعد جدیدی را به روی این مسئله باز می‌کند. به گفته آکسفورد و هاگینز، سمت و سوی کتاب تعیین بی‌درنگ قلمروهایی است که نشان می‌دهد چگونه در برخی عرصه‌های مهم، این دو حوزه فصل مشترک می‌یابند و در چه حوزه‌هایی تکنولوژی‌های نوین ارتباطی مربوط به انتقال، ذخیره‌سازی و دریافت ممکن است با الگوهای جا افتاده‌ی پیشین سازگاری داشته باشد.

نقطه آغاز کتاب حول این نکته است که فرایندهای سیاسی به طور فزاینده‌ای به اشکال و ساختارهای رسانه‌ای وابسته‌اند؛ بنابراین مسئله باید بررسی این نکته باشد که وقتی اشکال و ساختارهای رسانه‌ای متحول می‌شوند، چه بر سر فرایندهای سیاسی می‌آید. این نکته بر این باور فراگیر تاکید دارد که پیشرفتهای تکنیکی در تکنولوژی ارتباطات موجب گسترش دموکراسی می‌شود و مجموعه جدیدی از «کاربران اینترنت» را خلق می‌کند که تمایل و توانایی بیشتری برای مشارکت در امور مدنی دارند. این که آیا این امر روی می‌دهد یا نه، مسئله دیگری است که کتاب توجه خود را به

New Media and Politics

Barrie oxford
and
Richard Huggins

- New Media and Politics
- Barrie oxford and Richard Huggins (eds)
- Sage
- 2001. ix + 229 pp.

مؤلفان برای آن که به ارتباط میان رسانه و سیاست بپردازند، کار بزرگی پیش رو دارند، زیرا

محدوده گسترده کارشان
باید مدرنیته سیاسی
و فرایندهای مؤسس آن را
در هیئتهای مختلف
پوشش دهد

در تمامی جنبه‌ها،
کتاب لحنی کنجکاوانه دارد
و چشم اندازهای گوناگونی را
در حوزه علوم سیاسی
طرح می کند،

به عبارتی از سطح نهادینه
صحنه سیاسی گرفته
تا کردارهای فرهنگی
شهروندان و تجمعهای توده
مردم مبنی بر مشارکت فردی

به این مسئله است که سیاست در آینده تا چه اندازه وارد مباحث و مسایل مختلف می شود و رسانه های جدید چه فرصتهایی را برای این مداخله فراهم می کنند.

هرچند مؤلفان اطلاعات و دانش کاملی از امکانات تکنیکی اشکال نوین رسانه ها نظیر اینترنت (در قالب فوریت، کنش متقابل و شکل های خاص فضایی) دارند، اما بویژه به مسیری که در راه این نوآوری ها طی می شود علاقمندند. بنابراین، تکنولوژی ها بانی تغییر نیستند بلکه سیمای تغییراند بخشی از فرآیند گسترده تری که این تکنولوژیها بخش مهم و کلیدی آن اند، اما در عین حال می توانند به کمک این فرآیند اعمال نفوذ کنند. این مسیر مهمی از تحقیقات است و دیدگاهی مخالف با ادبیات لفاظانه را که غرق سرخوشی و هیستری فاجعه بار چشم انداز رسانه های جدید است، ارائه می کند. در عوض، مؤلفان از نیروی سیاسی و اقتصادی موجود در رسانه ها و در محیط گسترده تر ساختار ساز باخبرند و این موجب می شود که آنان توجه شان را به خاستگاه های این رسانه های جدید جلب کنند و ببینند که چگونه می توان این رسانه های جدید را از رسانه های قدیمی جدا کرد، آن هم از طریق پیوند دادن آنها به همان فرایندهایی که از آنها نشأت گرفته اند. این نشانگر آن چیزی است که در شرف روی دادن است و نه آن چیزی که به لحاظ تکنیکی امکان پذیر است. چنین رویکردی به دقت بر هدف کتاب متمرکز است - نه پیشگویی بلکه فهم زمان حال با نگاهی به گذشته، گذشته ای که می توانیم از آن توشه ای کسب کنیم تا راهی باشد به سوی آینده.

در تمامی جنبه ها، کتاب لحنی کنجکاوانه دارد و چشم اندازهای گوناگونی را در حوزه علوم سیاسی طرح می کند، به عبارتی از سطح نهادینه صحنه سیاسی گرفته تا کردارهای

فرهنگی شهروندان و تجمعهای توده مردم مبنی بر مشارکت فردی. با این حال مؤلفان به کمک موضوع بحث، در مورد ضرورت تأملی عقلایی متفق القول اند، و در این راستا

داوری آن چه در ارائه می دهند. چیزی است که یک اثر برجسته به ذی صلاح و آکادمیک و نویسندگان نیز به عهده این مهم برآمده و خواننده را ناامید نکرده اند. به موضوعاتی می پردازد که بحث برانگیزتر بوده اند، به نحوی که می توان شاهد رویکردی تحلیلی، گسترده و هوشمندانه به گرایشهای نوپا در عرصه های عمل، شکل، ساختار و توسعه سیاسی باشیم. هر فصل، روشن، بحث برانگیز و مستدل است، و به تمامی مباحث موجود در مورد این موضوع رو به گسترش می پردازد، به نحوی که گویای تسلط و استادی بر مسایل است. برخی از گونگیهای

نقادانه ای در مورد شرف وقوع است، این همان خواننده از قلم افرادی انتظار دارد خوبی از کتاب

اجتناب ناپذیر بقیه اند. اما فصلی بیش از داشتن یک سهم مفید در کتاب است، به نحوی که مباحث مربوط به قدرت و مجوز دادن در کنار امکانات یک فضای گسترده مدنی طرح می شود و به کمک مطالعات مفیدی که نقطه تمرکزشان

تغییرات است، پشتیبانی می شود. بد نیست بگوییم مسائل چندی در مورد ساماندهی و تکرار مطالب به چشم می خورد، که می توان آنها را به این نسخه ویراسته شده کتاب نسبت داد. مادامی که چنین حوزه ای از کار مدنظر است، انتظار چنین تداخلها و همپوشانیهایی می رود،

تغییرات است، پشتیبانی می شود. بد نیست بگوییم مسائل چندی در مورد ساماندهی و تکرار مطالب به چشم می خورد، که می توان آنها را به این نسخه ویراسته شده کتاب نسبت داد. مادامی که چنین حوزه ای از کار مدنظر است، انتظار چنین تداخلها و همپوشانیهایی می رود،

می‌دهد، یا این که گویای این نکته است که بد نبود به تکنولوژیهای دیگر نیز کمی پرداخته می‌شد.

در کل خواندن این کتاب را بسیار توصیه می‌کنم، زیرا کتابی است که به دانشجویان علاقمند و ساعی، اطلاعات ذی‌قیمتی در حوزه این‌گونه مطالعات به شدت مهم و رو به گسترش ارائه می‌کند. علاوه بر این، حال و هوای جدیدی به فضای قدیمی و مشترک میان رسانه‌ها و سیاست می‌دهد، که از رهگذر آن می‌توان بر این امر تأمل کرد که چگونه پیشرفت‌های تکنولوژیک ممکن است روابط میان رسانه‌ها و سیاست را سامانی نو دهد و دستاوردهای آن برای مقوله شهروندیت چگونه است. کتاب سرشار است از مضامین غنی اندیش‌ورانه. ممکن است برخی خوانندگان همچنان کمبود این مضامین را احساس کنند، اما این کمبود به دلیل سرعت تحولات تکنیکی و دشواری پاسخ دادن به پرسشها در شرایطی است که چنین تأخیرهای زمانی روی می‌دهد. در عوض، کتاب به طرح پرسشهای مهمی می‌پردازد که قابل تأمل‌اند. مؤلفان با هدایت موضوع کتاب در مسیرها و کانالهای قابل کنترل، به ما می‌گویند که از کجا باید به این مباحث نگاه کرد و نیز شیوه تأمل بر این مسائل را به ما نشان می‌دهند. مطمئن‌ام که آنها دیر یا زود به این پرسشها خواهند پرداخت و برای آنها پاسخی ارائه می‌دهند، اما در حال حاضر این کتاب چیزی به مراتب بیش از یک شروع جذاب است.

پی نوشت:

*Rakesh Kaushal, school
of Journalism, Media and Cultural
studies, Cardiff University.

نقطه آغاز کتاب حول این نکته است که فرآیندهای سیاسی به طور فزاینده‌ای به اشکال و ساختارهای رسانه‌ای وابسته‌اند؛ بنابراین مسئله باید بررسی این نکته باشد که وقتی اشکال و ساختارهای رسانه‌ای متحول می‌شوند، چه بر سر فرایندهای سیاسی می‌آید

تکرار کهنگی است، هرچند تکراری پژوهشگرانه از کهنگی. در بخشهایی از کتاب بحثی درباره ماهیت ژورنالیسم در شرایط جدید را شاهدیم، اما به اعتقاد من در این مورد که چگونه از خلال این فضای جدید به سیاست نگاه می‌شود باید بحث بیشتری می‌شد، آن هم با توجه به نحوه استفاده ژورنالیسم از این تکنولوژیها در حرکت و گام‌های حساسیتی نسبت به این مسئله وجود دارد، اما با در نظر گرفتن محوریت این بحث برای فرایندهای مستدلی که مؤلفان ارائه می‌دهند، ارزش گنجاندن در یک فصل مجزا را داشت. همچنین بد نبود اگر مؤلفان کل کار را در یک فصل استنتاجی گرد هم می‌آوردند و نشانه‌هایی ارائه می‌کردند که خواننده برای مطالعه بیشتر باید به کدام بخش مراجعه کند. من در کتابی که قرار است به رسانه‌های جدید بپردازد، اشاره چندانی به تلفن همراه، تلویزیون دیجیتال یا تکنولوژیهای دیجیتالی ندیدم، البته به جز اینترنت. که البته این اهمیت اینترنت را نشان

از همین رو هر فصل با بحثی در مورد رسانه‌های قدیمی و اهمیت آنها برای موضوعی خاص آغاز می‌شود و سپس به این بحث پرداخته می‌شود که چگونه نوآوریهای کنونی می‌توانند از گرایشهای گذشته جدا شوند، آنها را تداوم دهند یا بزرگ‌نمایی کنند. این رویکردی معقول و مناسب است، اما بدین معناست که هر فصل زمانی را صرف آماده کردن زمینه و ترسیم همان فرایندهای تغییر و نیز آن چیزی می‌کند که دقیقاً در مورد این رسانه‌های جدید، جدید است. همچنین بدین معناست که هر فصل به موضوعاتی می‌پردازد که پیش از این در حوزه‌های دیگر یعنی در ادبیات گسترده ارتباطات سیاسی به آنها پرداخته شده است. چنین رویکردی با مشکلاتی روبروست از آن جمله کمبود فضا و زمان لازم برای جوهر اصلی بحث کتاب - به عبارتی جدید بودن شکل کنونی رسانه‌ها. من شخصاً ترجیح می‌دادم شاهد تحلیل و بررسی منسجمی در مورد این پدیده جدید باشم و نه آن چیزی که گاهی اوقات